



CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-2819

Chișinău

„ 16 ” martie 2023

Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova
cancelaria@mec.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 08/5-09/1233 din 13 martie 2023/număr unic 912/MEC/2022

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și abrogarea unei legi, promovat suplimentar măsurilor prevăzute în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023, definitivat în baza avizelor autorităților interesate, în limita competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale.

/Semnat electronic/

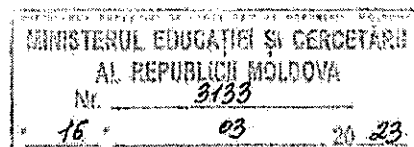
Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.03.16 17:51:26 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Ex. R. Mărcinschi, 250-414



Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229



CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-12232

Chișinău

„16” decembrie 2022

Ministerul Educației și Cercetării
cancelaria@mec.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-23-11700 din 2 decembrie 2022/număr unic 912/MEC/2022

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Avizul de compatibilitate elaborat în baza examinării proiectului de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, promovat suplimentar măsurilor incluse în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Anexă: 3 fișe

/Semnat electronic/

Șef Centru

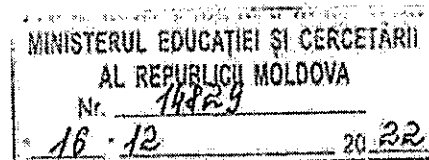
Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2022.12.16 13:00:03 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Natalia SUCEVEANU

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229



AVIZ DE COMPATIBILITATE

În baza examinării proiectului de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, promovat suplimentar măsurilor incluse în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul național își propune revizuirea și actualizarea Codului educației al Republicii Moldova, conform ultimelor modificări ale Cadrului European al Calificărilor, operate prin Recomandarea Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții.

Proiectul național reprezintă un exercițiu de punere în aplicare a prevederilor Acordului de Asociere UE-RM din Capitolul 23 „Cooperarea în materie de învățământ, formare, multilingvism, tineret și sport”. Totodată, menționăm cadrul strategic actualizat de cooperare europeană în domeniul educației și formării¹, care se concentrează, printre altele, asupra următoarelor priorități strategice: îmbunătățirea calității, a echității, a incluziunii și a reușitei pentru toți în educație și formare; transformarea învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității într-o realitate pentru toți; îmbunătățirea competențelor și a motivației în profesia de cadru didactic; consolidarea învățământului superior european; susținerea tranziției verzi și a tranziției digitale prin educație și formare.

Astfel, din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE subsumate *Spațiului european al educației*.

În context, prezintă relevanță directă *Recomandarea Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții*. Prin revizuirea CEC se asigură că sunt acoperite toate tipurile și nivelurile calificărilor, inclusiv, calificările din învățământul superior, din educația și formarea profesională și din învățământul general, precum și calificările acordate de organizații din sectorul privat și din sectorul internațional. Recomandările destinate țărilor sunt: să utilizeze CEC drept referință pentru calificările lor naționale – și anume, prin corelarea cu nivelurile CEC prevăzute în anexa II, cu criteriile prevăzute în anexa III și cu principiile comune de asigurare a calității prevăzute în anexa IV – și pentru compararea cu calificările naționale ale altor țări ale UE; după caz, să promoveze legături între sistemele de credite și cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor, ținând seama de principiile

¹ Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) 2021/C 66/01, JO C 66, 26.2.2021, p. 1-21

comune aplicabile sistemelor de credite prevăzute în anexa V; să revizuiască și să actualizeze, acolo unde este relevant, corelarea calificărilor naționale potrivit CEC revizuit; să asigure transparența procesului de corelare și informarea adecvată a publicului cu privire la acesta, utilizând câmpurile de date în conformitate cu anexa VI; să încurajeze utilizarea CEC de către toate părțile interesate (partenerii sociali, serviciile publice de ocupare a forței de muncă, furnizorii de servicii educaționale, organismele de asigurare a calității, autoritățile publice); să asigure continuarea și coordonarea sarcinilor îndeplinite de centrele naționale de coordonare pentru CEC (CNC CEC).

Totodată, prezintă relevanță ultimele recomandări ale Consiliului UE publicate în domeniu, cum sunt: *Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind învățarea pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă 2022/C 243/01*, *Recomandarea Consiliului din 22 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională 2022/C 243/02*, *Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare 2022/C 243/03*.²

Menționăm, cu titlu general, că recomandările Consiliului UE respectă principiile subsidiarității și proporționalității și vin să susțină și să completeze acțiunile statelor membre, facilitând cooperarea viitoare între acestea în vederea îmbunătățirii transparenței, a comparabilității și a transferabilității calificărilor, aceasta fiind pusă în aplicare în conformitate cu dreptul național și practica națională.

Analizând proiectul înaintat, prin prisma recomandărilor menționate *supra*, expunem următoarele:

Cu referire la definițiile prezentate în proiectul național, și anume: „cadru național al calificărilor”, „calificare”, „rezultatele învățării”, „credit de studii”, menționăm că acestea corespund definițiilor prezentate în Anexa I „Definiții” din Recomandarea Consiliului din 22 mai 2017.

Consecutiv, menționăm că, Recomandarea Consiliului din 22 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională 2022/C 243/02, care instituie o abordare europeană comună în ceea ce privește furnizarea de microcertificate în Uniunea Europeană și stabilește o definiție și orientări pentru conceperea, emiterea și descrierea microcertificatelor, cu scopul de a le spori calitatea și transparența și de a facilita adoptarea lor, recomandă statelor să adopte și să promoveze utilizarea următoarelor definiții, prezentate în pct. 5 „Definiții”: „microcertificat”, „furnizori de microcertificate”, „contexte de învățare”, „învățare formală”, „învățare nonformală”, „învățare informală”, „portabilitate”, „cumulabilitate”, „evaluare”. Totodată, statelor li se recomandă să adopte și să promoveze utilizarea elementelor standard europene pentru a descrie un microcertificat (astfel cum sunt descrise în Anexa I), inclusiv a elementelor obligatorii (pct. 6, lit. b), precum și a principiilor europene privind conceperea și emiterea microcertificatelor (astfel cum sunt descrise în Anexa II).

În context, atenționăm că, reieșind din principiile metodologice ale procesului armonizării legislației, la elaborarea proiectului de act normativ urmează a fi respectată terminologia legislației UE, utilizându-se concepte și noțiuni identice sau compatibile celor utilizate în legislația Uniunii

² Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 243/26 din 27.6.2022

Europene, or, prevederile menționate ale actului normativ național nu sunt conforme dispozițiilor din Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 (2022/C 243/01).

Evidențiem că, celelalte prevederi ale proiectului național constituie măsuri de creație națională a reglementărilor interne în domeniul educației și nu contravin dispozițiilor actelor UE menționate *supra*.

Totodată, reieșind din cadrul normativ nou aprobat la nivel UE în domeniul de referință, propunem a fi examinate recomandările europene privind stabilirea învățării pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă ca unul dintre domeniile prioritare ale politicilor și programelor de educație și formare, prin sprijinirea sectorului și permiterea acestuia să contribuie la un viitor durabil, integrat într-o înțelegere holistică a educației, precum și punerea în aplicare și dezvoltarea în continuare a abordărilor cuprinzătoare și colaborative în materie de predare și învățare pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă, cu implicarea tuturor părților relevante din sistemul de educație și formare, precum și a părților interesate din alte sectoare relevante, astfel cum au fost expuse în Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind învățarea pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă 2022/C 243/01.

La fel, propunem a fi examinate recomandările europene privind crearea unor conturi personale de învățare pentru a permite persoanelor să participe la acțiuni de formare relevante pentru piața forței de muncă și să faciliteze accesul la un loc de muncă sau păstrarea unui loc de muncă, precum și instituirea unui cadru de susținere în acest sens, astfel cum au fost expuse în Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare 2022/C 243/03.

În contextul celor expuse, reieșind din caracterul neobligatoriu al recomandărilor europene, menționăm că proiectul național nu are ca scop transpunerea directă a unor dispoziții ale actelor UE, dar vine să implementeze prin soluții juridice naționale prescripțiile europene menționate *supra*.

În consecință, apreciem că proiectul național și-a atins în mare parte finalitatea propusă de revizuire și actualizare a Codului educației al Republicii Moldova conform ultimelor modificări ale Cadrului European al Calificărilor. Totodată, se recomandă ajustarea acestuia conform observațiilor și propunerilor expuse mai sus.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Rodica Marcinschi, consultant principal

Tel: 022-250-414/68872686

Email: rodica.marcinschi@gov.md

